

WYDZIAŁ MEDYCZNY

KARTA PRZEDMIOTU**Nazwa przedmiotu w języku polskim:** PSYCHOLOGIA W MEDYCYNIE**Nazwa przedmiotu w języku angielskim:** PSYCHOLOGY IN MEDICINE**Kierunek studiów (jeśli dotyczy):** lekarski**Specjalność (jeśli dotyczy):** n/d**Poziom i forma studiów:** +/-II stopień / jednolite studia magisterskie*, stacjonarna / niestacjonarna***Rodzaj przedmiotu:** obowiązkowy / wybieralny / ogólnouczelniany ***Kod przedmiotu:****Grupa kursów:** TAK/ NIE*

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt –)	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)		30			
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)		52			
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*	Egzamin / zaliczenie na ocenę*
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS		2			
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)		2			
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia (BU)		1,4			

*niepotrzebne skreślić

Forma ćwiczeń: audytoryjne 30h

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

1. brak wymagań wstępnych

CELE PRZEDMIOTU

1. Uzupelnienie wiedzy z zakresu medycyny o zagadnienia psychologiczne takie jak uwarunkowania osobowościowe i środowiskowe zdrowia i choroby, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi (jak np. doświadczanie stresu, kontakt z pacjentami znajdującymi się w sytuacji kryzysowej, lub w stanie terminalnym)
2. Zdobycie wiedzy na temat objawów i profilaktyki wypalenia zawodowego w zawodach medycznych
3. Nabycie przez studentów praktycznych umiejętności psychospołecznych
4. Wskazanie mechanizmów funkcjonowania człowieka w ujęciu biologiczno-poznawczym w sytuacji choroby i zdrowia.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Z zakresu wiedzy absolwent zna i rozumie:

1. **D.W1.** społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych oraz społeczno-kulturowych różnic na stan zdrowia, a także rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;
2. **D.W9.** podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie;
3. **D.W10.** rolę rodziny pacjenta w procesie leczenia;
4. **D.W11.** problematykę adaptacji pacjenta i jego rodziny do choroby jako sytuacji trudnej oraz do związanych z nią wydarzeń, w tym umierania i procesu żałoby rodziny;
5. **D.W12.** rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem;
6. **D.W15.** zasady motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu

Z zakresu umiejętności absolwent potrafi:

1. **D.U2.** dostrzegać oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz właściwie na nie reagować;
2. **D.U5.** przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii oraz rozmawiać z pacjentem o jego sytuacji życiowej;
3. **D.U7** angażować pacjenta w proces terapeutyczny;
4. **D.U11.** stosować w podstawowym zakresie psychologiczne interwencje motywujące i wspierające;

Z zakresu kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

1. **K.1.2.** kierowania się dobrem pacjenta;
2. **K.1.5** dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;

3. **K.1.6** propagowania zachowań prozdrowotnych;
4. **K.1.7.** korzystania z obiektywnych źródeł informacji;
5. **K.1.8.** formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji;
6. **K.1.9.** wdrażania zasad koleżeństwa zawodowego i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;
7. **K.1.10.** formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej;

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1	<p>Wstęp. Zagadnienia zdrowia i choroby w głównych nurtach teoretycznych psychologii;</p> <p>Główne nurty teoretyczne w psychologii. Psychoanaliza, behawioryzm, psychologia postaci, psychologia poznawcza.</p> <p>Psychologia w medycynie. Medycyna psychosomatyczna, medycyna behawioralna, psychologia zdrowia. Psychologia i medycyna w rozwiązywaniu problemów zdrowia i choroby</p>	3
Ćw2	<p>Czynniki psychospołeczne a zdrowie. Polietiologiczna koncepcja chorób jako podstawa zrozumienia problemów zdrowia i choroby. Predyspozycje osobowościowe, wzory behawioralno-osobowościowe, znaczenie czynników sytuacyjnych, wydarzenia traumatyczne i ważne wydarzenia życiowe, utraenia dnia codziennego. Pojęcie i rola wsparcia społecznego. Behawioralne wyznaczniki zdrowia. Rola stylu życia.</p>	3
Ćw3	<p>Stres a zdrowie. Zależności biologiczne i psychologiczne, biologiczne mechanizmy reakcji stresowej - "osie stresu", stres a odporność organizmu – psychoneuroimmunologia.</p> <p>Psychologiczne ujęcie stresu i radzenia sobie. Mechanizmy obronne osobowości. Odporność na stres. Stres a zdrowie - drogi oddziaływania: droga bezpośrednia, droga pośrednia</p>	3
Ćw4	<p>Psychologiczne aspekty choroby i chorowania. Czynniki wpływające na korzystanie z pomocy medycznej. Choroba jako sytuacja stresowa.</p> <p>Reakcje na chorobę i radzenie sobie z nią. Postawa wobec choroby. Radzenie sobie w sytuacji choroby.</p> <p>Ból jako specyficzny problem w chorobie. Definicja, klasyfikacja i pomiar bólu. Psychospołeczne czynniki kształtujące reakcje na ból. Psychologiczne metody leczenia bólu i radzenia sobie z nim</p>	3
Ćw5	<p>Znaczenie relacji pacjent - personel medyczny dla przebiegu leczenia. Modele relacji pacjent - personel medyczny, nowe wyzwania i zagrożenia dla personelu medycznego.</p> <p>Elementy prawidłowej relacji pacjent - personel medyczny. Empatia i prawidłowy kontakt z pacjentem. Przekazywanie informacji o chorobie i leczeniu - poczucie bezpieczeństwa, edukacja, motywacja.</p> <p>Efekt placebo w praktyce medycznej. Placebo i jego skuteczność, czynniki wpływające na siłę efektu placebo, mechanizmy wyjaśniające efekt placebo.</p> <p>Błędy jatrogenne i ich konsekwencje. Uwarunkowania niestosowania się do zaleceń lekarskich.</p>	3
Ćw6	<p>Psychologiczne problemy związane z terminalną fazą choroby. Choroba terminalna. Umieranie i śmierć - aspekty psychologiczne: proces biologiczny, psychologiczny i społeczno-kulturowy. Śmierć jako tabu.</p> <p>Psychologiczne aspekty opieki paliatywnej</p>	3
Ćw7	<p>Zespół wypalenia zawodowego. Wyjaśnienia teoretyczne i definicje. Objawy wypalenia zawodowego. Obciążenia związane z pracą w służbie zdrowia. Rola czynników indywidualnych. Konsekwencje zespołu wypalenia zawodowego. Profilaktyka i terapia wypalenia zawodowego.</p>	3
Ćw8	<p>Zasady prowadzenia rozmowy z pacjentem. Sztuka prowadzenia rozmowy. Formułowanie pytań, początek rozmowy, podtrzymywanie motywacji do rozmowy, zakończenie rozmowy</p>	3
Ćw9	<p>Podstawowe zasady pomocy psychologicznej dla chorych somatycznie. Pomoc psychologiczna, podstawowe cele pomocy psychologicznej dla chorych somatycznie.</p> <p>Główne techniki oddziaływania psychologicznego</p>	3

	Miejsce psychologa w zespole medycznym i jego rola w procesie leczenia chorych somatycznie. Psycholog w zespole medycznym - najczęstsze problemy	
Ćw10	Prezentacja projektów studentów Kolokwium Omówienie i ewaluacja zajęć	3
	Suma godzin	30

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Prezentacje multimedialne

N2 Studium przypadku

N3 Klasyczna metoda problemowa

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu uczenia się	Sposób oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F1	D.W1, D.W9, D.W12	Kolokwium
F2	D.U11, D.W15	Projekt
F3	D.W10, D.W11, D.U2, D.U5, D.U7	Udział w dyskusjach seminaryjnych
P średnia ocen cząstkowych (F1 + F2 + F3)/3		

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Jakubowska-Winecka A, Włodarczyk D. (red.): Psychologia w praktyce medycznej, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022
2. Heszen-Celińska I, Sęk H. (red.): Psychologia Zdrowia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020
3. Cierpiątkowska L, Sęk H. Psychologia kliniczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Marcinowicz L., Chlabicz S. (red.): Jak skutecznie rozmawiać z pacjentem i rodziną. Praktyka lekarza rodzinnego, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014
2. Kübler-Ross E. Rozmowy o śmierci i umieraniu, Media Rodzina of Poznań, Poznań 2001

OPIEKUN PRZEDMIOTU I OSOBY PROWADZĄCE

Opiekun przedmiotu: dr hab. inż. Remigiusz Szczepanowski; e-mail remigiusz.szczepanowski@pwr.edu.pl